

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —
UNIVERSITÀ NAZIONALE
E KAPODISTRIAS DI ATENE

Ambasciata d'Italia
Atene

Εργαστήριο Γλώσσας, Μετάφρασης και Μελέτης των σχέσεων
μεταξύ Ιταλικής και Ελληνικής Γλώσσας
Laboratorio di Lingua, Traduzione e Studio del contatto linguistico italogreco

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI TRIESTE

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ITALOELLENICA 2021

*Vieni t'affretta o Bozzari
All'alta impresa vola,
che in te la Grecia unanime
speme ha fonda e sola
e dal tuo bacio attende
o morte o libertà.*

(Από την τραγωδία Marco Bozzari
του Α. Somma, Τεργέστη 1847)

Το 2021 η Ελλάδα γιορτάζει τα διακόσια χρόνια από το ξέσπασμα της επανάστασης στη Μολδοβλαχία, η οποία στη συνέχεια οδήγησε στον Αγώνα για την ανεξαρτησία και τελικά στην απελευθέρωση των Ελλήνων από τον Οθωμανικό ζυγό.

Το Εργαστήριο Γλώσσας, Μετάφρασης και Μελέτης των σχέσεων μεταξύ ιταλικής και ελληνικής γλώσσας (**LabItEl**) του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, για να τιμήσει το γεγονός, διοργανώνει το Διεθνές Συνέδριο **Italoellenica 2021** με θέμα:

**Γλωσσικές και πολιτισμικές ιστορίες μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας:
Μελέτες για τα Διακόσια Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση**

**Storie linguistiche e culturali fra la Grecia e l'Italia:
Studi per il Bicentenario della Rivoluzione Greca**

Το Συνέδριο θα διεξαχθεί

Τρίτη 9 Νοεμβρίου 2021 από τις **10 πμ έως τις 6 μμ** (ώρα Ελλάδος)
εξ αποστάσεως, μέσω πλατφόρμας **webex**

Για να παρακολουθήσετε την απευθείας μετάδοση από το κανάλι Youtube του ΕΚΠΑ:

<https://youtu.be/bF3Wx1KSh9U>

Πληροφορίες: **LabItEl@ill.uoa.gr**

Ιστοσελίδα του Συνεδρίου: **<https://bit.ly/3vcNiCl>**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Τρίτη, 9 Νοεμβρίου 2021

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: Franco Crevatin, Domenica Minniti-Γκώνια

10.00-10.30 Χαιρετισμοί

Δημήτριος Καραδήμας, Αντιπρύτανης
Patrizia Falcinelli, Πρέσβης της Ιταλίας
Χρύσα Μαλτέζου, μέλος της Ακαδημίας Αθηνών
Αχιλλέας Χαλδαιάκης, Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής
Γεράσιμος Παγκράτης, Πρόεδρος του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
Νίκος Κούκης, Πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού

10.30-11.00

Προσκεκλημένος ομιλητής
Franco Crevatin, Ioannis Kapodistrias

Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ Ελληνική γλώσσα και πολιτισμός στην Ιταλία

Πρόεδρος: Ευριπίδης Γαραντούδης

11.00-11.20

Annalisa Nesi, *Sulla recente edizione commentata dei Canti Corsi di Niccolò Tommaseo*

11.20-11.40

Franco Montanari, *Hellenismòs. Retorica e grammatica da Aristotele a noi*

11.40-12.00

Donato Loscalzo, *Lessico della libertà e 1821 nei letterati italiani*

12.00-12.20

Caterina Papatheou, *Lingua e cultura greca nei torchi italiani (XVI-XVII sec.)*

12.20-12.40

Francesco Montuori, Nicola De Blasi, Patricia Bianchi,
Dalla Grecia all'Italia (e ritorno): antichi e nuovi episodi di contatto

12.40-13.00

Συζήτηση

Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ Ιταλική γλώσσα και πολιτισμός στην Ελλάδα

Πρόεδρος: Donato Loscalzo

15.00-15.20

Βύρων Φιδετζής, *H tragedia lirica Marco Botsaris μεταξύ μουσικής και γλώσσας*

15.20-15.40

Σπυρίδων Ι. Φλογαίτης, Χριστίνα Ε. Παπακώστα, *Ο Ιωάννης Καποδίστριας
και οι Καρμπονάροι: από την ιταλική χερσόνησο στην επαναστατημένη Ελλάδα*

15.40-16.00

Γωγώ Βαρζελιώτη, *Χρήσεις της ιταλικής γλώσσας στο ελληνικό θέατρο (18ος-19ος αιώνας)*

16.00-16.20

D. Minniti-Γκώνια, Marta Dieli, *Le Costituzioni eptanesiache: lingua e traduzione*

16.20-16.40

Χάρης Μελετιάδης, *Ο επαναστατικός Σολωμός*

16.40-17.00

Ευριπίδης Γαραντούδης, *Ο Κάλβος και ο Σολωμός στο σταυροδρόμι
της Επανάστασης και της ιταλικής διαμόρφωσής τους*

17.00-18.00

Συζήτηση και λήξη του Συνεδρίου

18.00

Απαγγελίες ιταλικών ποιημάτων για την Ελληνική Επανάσταση

Υπό την αιγίδα των:

Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, Ιταλικής Πρεσβείας στην Αθήνα, Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού «Πρωτοβουλίας 1821-2021»

και σε συνεργασία με:

Πανεπιστήμιο της Τεργέστης, Ίδρυμα Giorgio Cini της Βενετίας

Τιμητική επιτροπή: Κωνσταντίνος Μπουραζέλης (Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), Roberto di Lenarda (Πανεπιστήμιο της Τεργέστης), Ιωάννης Δραγώνας (ΠΑΔΑ), Μαρία Ευθυμίου (Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), Ιωάννης Χασιώτης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), Egidio Ivetic (Ίδρυμα Giorgio Cini), † Ιωάννης Καζάζης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας), Χρύσα Μαλτέζου (Ακαδημία Αθηνών, τ. Διευθύντρια Ινστιτούτου Βυζαντινών & Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας), Efisio Luigi Marras (τ. Πρέσβης Ιταλίας στην Αθήνα), Παναγιώτης Δ. Μαστροδημήτρης (Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), Βασίλης Σαμπατακάκης (Πανεπιστήμιο του Lund).

Επιστημονική επιτροπή: Franco Crevatin (Πανεπιστήμιο της Τεργέστης, Πρόεδρος του Συνεδρίου), Donato Loscalzo (Πανεπιστήμιο της Περούτζας), Domenica Minniti-Γκώνια (Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, υπεύθυνη του Συνεδρίου).

Γραμματεία: Σοφία Κίτσου, μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας (ΤΙΓΦ), Stefano Bindi, υποψήφιος διδάκτορας, ΤΙΓΦ, Marta Dieli, διδάκτορας Πανεπιστημίου Πάδοβας, Δήμητρα Λάζαρη, προπτυχιακή φοιτήτρια, ΤΙΓΦ, Κωνσταντίνα Σερβέ, προπτυχιακή φοιτήτρια, ΤΙΓΦ, Δημήτρης Βλασσόπουλος, προπτυχιακός φοιτητής, ΤΙΓΦ, Δήμητρα Δερμιτζάκη, σκννοθέτιδα, dndermitzaki@gmail.com

Το Συνέδριο συμμετέχει στο πρόγραμμα Tempore Forte της Ιταλικής Πρεσβείας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —
UNIVERSITÀ NAZIONALE
E KAPODISTRIAS DI ATENE

Ambasciata d'Italia
Atene

Εργαστήριο Γλώσσας, Μετάφρασης και Μελέτης των σχέσεων
μεταξύ Ιταλικής και Ελληνικής Γλώσσας
Laboratorio di Lingua, Traduzione e Studio del contatto linguistico italogreco

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI TRIESTE

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ITALOELLENICA 2021

*Vieni t'affretta o Bozzari
All'alta impresa vola,
che in te la Grecia unanime
speme ha fonda e sola
e dal tuo bacio attende
o morte o libertà.*

(Dalla tragedia Marco Bozzari
di A. Somma, Trieste 1847)

Nel 2021 ricorre il Bicentenario dallo scoppio dell'insurrezione in Moldovlachia che condusse poi alla guerra d'indipendenza e infine alla liberazione della Grecia dal giogo ottomano.

Il Laboratorio di Lingua, Traduzione e Studio del contatto linguistico italogreco del Dipartimento di Lingua e Letteratura Italiana (LabItEl) dell'Università Nazionale e Kapodistrias di Atene (EKPA), volendo commemorare l'evento, organizza il Convegno Internazionale **Italoellenica 2021** che avrà per titolo:

**Γλωσσικές και πολιτισμικές ιστορίες μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας:
Μελέτες για τα Διακόσια Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση**

**Storie linguistiche e culturali fra la Grecia e l'Italia:
Studi per il Bicentenario della Rivoluzione Greca**

Il convegno si svolgerà **martedì 9 novembre 2021** dalle **10.00** alle **18.00** (ora greca)
a distanza, sulla piattaforma **webex**

Per seguire la diretta streaming sul canale Youtube dell'EKPA:

<https://youtu.be/bF3Wx1KSh9U>

Per informazioni: **LabItEl@ill.uoa.gr**

Pagina web del Convegno: **<https://bit.ly/3vcNiCl>**

PROGRAMMA

Martedì, 9 novembre

SEDUTA DI APERTURA

Presidenti: Franco Crevatin, Domenica Minniti Gonias

10.00-10.30

Saluti

Dimitrios Karadimas, Prorettore

Patrizia Falcinelli, Ambasciatore d'Italia

Chryssa Maltezou, membro dell'Accademia di Atene

Achilleas Chaldeakis, Preside della Facoltà di Lettere e Filosofia

Gerassimos Pagratis, Direttore del Dipartimento di Lingua e Letteratura Italiana

Nikolaos Koukis, Presidente Fondazione Greca per la Cultura

10.30-11.00

Relatore invitato

Franco Crevatin, Ioannis Kapodistrias

I SESSIONE

Lingua e cultura greca in Italia

Presidente: Evripidis Garantoudis

11.00-11.20

Annalisa Nesi, *Sulla recente edizione commentata dei Canti Corsi di Niccolò Tommaseo*

11.20-11.40

Franco Montanari, *Hellenismòs. Retorica e grammatica da Aristotele a noi*

11.40-12.00

Donato Loscalzo, *Lessico della libertà e 1821 nei letterati italiani*

12.00-12.20

Caterina Papatheu, *Lingua e cultura greca nei torchi italiani (XVI-XVII sec.)*

12.20-12.40

Francesco Montuori, Nicola De Blasi, Patricia Bianchi,

Dalla Grecia all'Italia (e ritorno): antichi e nuovi episodi di contatto

12.40-13.00

Discussione

II SESSIONE

Lingua e cultura italiana in Grecia

Presidente: Donato Loscalzo

15.00-15.20

Byron Fidetzis, *H tragedia lirica Marco Botsaris μεταξύ μουσικής και γλώσσας*

15.20-15.40

Spyridon I. Flogaitis, Christina Papakosta, *O Ιωάννης Καποδίστριας*

και οι Καρμπονάροι: από την ιταλική κερσόνησο στην επαναστατημένη Ελλάδα

15.40-16.00

Gogò Varzelioti, *Χρήσεις της ιταλικής γλώσσας στο ελληνικό θέατρο (18ος-19ος αιώνας)*

16.00-16.20

D. Minniti-Γκώνια, Marta Dieli, *Le Costituzioni eptanesiache: lingua e traduzione*

16.20-16.40

Charis Meletiadis, *O επαναστατικός Σολωμός*

16.40-17.00

Evripidis Garantoudis, *O Κάλβος και ο Σολωμός στο σταυροδρόμι*

της Επανάστασης και της ιταλικής διαμόρφωσής τους

17.00-18.00

Discussione e chiusura dei lavori

18.00

Recital di testi italiani sulla Rivoluzione greca

Sotto l'egida di:

Facoltà di Lettere e Filosofia, Ambasciata d'Italia in Atene, Fondazione Nazionale Greca per la Cultura "Iniziativa 1821-2021"

e in collaborazione con

Università degli Studi di Trieste, Fondazione Giorgio Cini

Comitato d'Onore: Konstantinos Bouraselis (Università Nazionale e Kapodistrias di Atene), Roberto di Lenarda (Università di Trieste), Ioannis Dragonas (Università dell' Attica Occidentale), Maria Efthymiou (Università Nazionale e Kapodistrias di Atene), Ioannis Hassiotis (Università Aristotele di Salonicco), Egidio Ivetic (Fondazione Giorgio Cini), † Ioannis Kazazis (Università Aristotele di Salonicco, Centro per la lingua greca), Chryssa Maltezou (Accademia di Atene, già Direttrice dell'Istituto di Studi Bizantini e Postbizantini di Venezia), Efisio Luigi Marras (già Ambasciatore d'Italia in Atene), Panajotis D. Mastrodimitris (Università Nazionale e Kapodistrias di Atene), Vassilīs Sabatakakis (Università di Lund).

Comitato scientifico: Franco Crevatin (Università di Trieste, Presidente del Convegno), Donato Loscalzo (Università degli Studi di Perugia), Domenica Minniti Gónias (Università Nazionale e Kapodistrias di Atene, responsabile del Convegno).

Segreteria: Sofia Kitsou, ricercatrice post-doc, Dipartimento di Lingua e Letteratura Italiana (DILL), Stefano Bindi, dottorando, DILL, Marta Dieli, PhD, Università di Padova, Dimitra Lazari, studentessa DILL, Konstantina Servè, studentessa DILL, Dimitris Vlassopoulos, studente DILL, Dimitra Dermitzaki, dndermitzaki@gmail.com

Il Convegno partecipa al programma Tempo Forte dell'Ambasciata d'Italia.